

bir nizamname ile tayin edilmesi lâzımgelir. Müsade buyurursanız Hükûmetin teklif ettiği kısımdaki talimatname tabirinin yerine nizamname tabirini koyarak maddeyi aynen kabul edelim.

İktisat vekili Mustafa Şeref B. (Burdur) — Efendim, bu komisyonun meşgul olacağı vezaif bir nizamname ile tesbit edilecek ahkâmın dar çerçevesine girmeye müsait değildir. Olabilir ki nizamnamede vazifesine dair konmuş olan hükümleri değiştirmek lâzımgelir. Halbuki nizamname malûmu âliniz Şûrayı devletten de geçer. Zaman uzayabilir. Bunun için talimatname tabirini koyduk, faakt encümen zaten talimatname yapmak Hükûmetin salâhiyetindedir, dedi. Bendeniz de muvafık gördüm ve o maddeyi tayyettik. Nizamnameyi mecburî tutacak olursak komisyon vezaifinin icaplarına göre tadili işkâl edilmiş olur. Onun içindir ki, alâhalihî ipkasını muvafık gördük.

Reis — O halde maddeyi aynen kabul ediyorsunuz.

Refik Şevket B. (Manisa) — Hangi maddeyi efendim?

Reis — Neşir maddesi efendim. Madde hakkında başka söz istiyen var mı? (*Hayır sesleri*). Maddeyi reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Bu kanunun ierasına İera Vekilleri Heyeti memurdur.

Reis — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun ikinci müzakeresine geçilmesini reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Münakale kanunu hakkında rey vermiyen arkadaşlar lûtfen reylerini istimal buyursunlar.

Âra istihşali muamelesi hitam bulmuştur efendim.

5 — *Devlet memurları maaşatının tevhit ve teadülü hakkındaki kanuna merbut 2 numaralı cetvelin tadiline dair 1/264 numaralı kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası [1]*

Reis — Heyeti umumiyesi hakkında söz istiyen var mı? (*Hayır sesleri*). Maddelere geçilmesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maaşatın tevhit ve teadülü hakkındaki 1452 numaralı kanuna merbut cetvelde tadilat ierasına dair kanun

MADDE 1 — Maaşatın tevhit ve teadülü hakkındaki 1452 numaralı kanunun ikinci maddesine merbut cetvelin İktisat vekâleti kısmında bulunan (Mukavelâtı ticariye tetkik dairesi) kadrosu yerine merbut cetvelde gösterilen kadro ikame edilmiştir.

[1] 148 numaralı matbua 46 ncı inikat zaptının sonuna merbuttur.

CETVEL

Derece	Memuriyetin nevi	Adet	Maas
	Beynelmîlel ticaret ve iktisat mukavelelerini tetkik müdür-lüğü		
5	Müdür	1	80
9	Müdür muavini	2	40
11	Mümeyyiz	1	30
14	Kâtip	1	20
15	»	1	17,5

Reis — Madde hakkında söz istiyen yoktur efendim. Reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Mukavelâtı ticariye tetkik dairesi hakkındaki 15 şubat 1926 tarih ve 742 numaralı kanun mülğadır.

Reis — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

Reis — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Bu kanunun hükmünü İeraya İera Vekilleri Heyeti memurdur.

Reis — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun ikinci müzakeresine geçilmesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 — *Gümüşane mebusu Edip Servet Beyin, dahili nizamnamenin 68 inci maddesinin tefsiri hakkında 4/29 numaralı takriri ile Giresun mebusu Hakkı Tarık Beyin, dahili nizamnamenin 68 inci maddesinin tadili hakkında 2/40 numaralı nizam teklifi ve Teşkilâtı esasiye encümeni mazbatası [1]*

Reis — Malûmu âliniz nizamname de kanun gibi müzakere edilir. Söz istiyen olmadığına göre maddelere geçilmesini reye arz ediyorum.

Süleyman Sırrı B. (Yozgat) — Usul hakkında efendim. Teşkilâtı esasiye encümeni 20 zattan ibarettir.

Salâhattin B. (Kocaeli) — 15 tir efendim.

Süleyman Sırrı B. (Yozgat) — Nizamnamede 20 kişi diyor. Eğer 20 ise nisap yoktur.

Reis — Efendim, bir kere nizamnameye bakınız, usul hakkında sözünüz mahfuzdur.

Maddelere geçilmesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 1 — Dahili nizamnamenin 68 inci maddesinin ikinci fıkrası şu suretle tadil olunmuştur:

« Şu kadar ki bu lâyiha veya kanun teklifleri-

[1] 164 numaralı matbua zaptın sonuna merbuttur.

ni diğer bir mebus veyahut ait olduğu encümen üzerlerine alırlarsa müzakereye devam olunur. »

Reis — Mesele malûmu âliniz efendim. (Malûm, malûm sesleri).

Reşit B. (Gazi Antep) — Efendim, encümen-den bir sual soracağım (Vaz geçti sesleri).

Reis — Efendim, bu mesele, lâyihaî kanuniye-leri Hükümet geri almak isterse mebusların bu lâyihaları takabbül etmek salâhiyetleri var mıdır, yok mudur, bu hususta mebus arkadaşları tenvir etmek için nizamnamenin 68 inci maddesi tadil ediliyor ve takabbül etmek salâhiyeti bu suretle olsun, diyorlar.

Reşit B. (Gazi Antep) — Bendenizin soracağım şudur: Müzakereye devam olunur, diyor. Bir mebus takabbül ederse müzakere Meclise mal olduktan sonra mı, yoksa takabbül edildikten sonra mı müzakereye devam olunacak? Bunu anlamak istiyorum?

Reis — Kaldığı yerden muameleye devam olunacak.

Maddeyi reye arz ediyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Refik Şevket B. (Manisa) — Nizamnamedir, bir kere müzakereye tâbidir.

Reis — Bu hususta nizamnamede sarahat var mıdır?

Kanunlar kalemi şefi; nizamnameye baktık iki defa müzakereye tâbidir diyor.

Süleyman Sırrı B. (Yozgat) — Nizamname: (Bu bapta, bir müzakere kâfidir) diyor. Müdür Beyefendi yanlış bakmışlar.

Reis — Efendim, o halde heyeti umumiyesini reynize arz ediyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

7 — *İhtiyat zabıtları ve ihtiyat askerî memurları kanununun 3 üncü maddesi ile müzeyyel 1 inci maddesinin tadili hakkında 1/334 numaralı kanun lâyihası ve Millî Müdafaa encümeni mazbata-sı* [1]

Reis — Heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen var mı efendim?

Fikri B. (Mersin) — Muhterem arkadaşlar, bu lâyiha'yı okuduğum zaman hem sevinerek iftihar duyduğum hem de muttali olduğum bir vaziyetten çok müteessir oldum. Sevindim, evet memleketimizin irfana, yüksek tahsile çok heveskâr olduğunu ve yüksek tahsilini ikmal etmiş olan miktarın, ordunun her hangi bir zamanda ihtiyat zabiti ihtiyacını tatmin edecek bir vaziyette olduğunu anladım. Memleketimizde bu kadar yüksek tahsil görmüş gençlerimizin meveudiyetini görüp anlayınca iftihar duymamak kabil değildir. Elbette bilenle bilmiyen bir değildir. Onun için bu

[1] 161 numaralı matbuat zaptının sonuna merbuttur.

kanun lâyihasının teklif ve kabulünü kanaatımea çok muvafık buldum.

Müteessir oldum; çünkü bu dakikaya kadar yaşayan bir kanun varken ve o kanunun bahşettiği bir hukuk ta meydana iken ve bu kanun lâyihası Meclisi Âliye gelmeden, bu kanunla kaldırılmak istenilen orta ve muadili mektep mezunu vatandaşlarımızdan ihtiyat zabıtlığı hakkını bundan yirmi gün evvel bir emirle vekâleti aidesi kaldırmıştır.

Kanunların hükümlerinin makabline şamil olmaması kaidei hukukiyeden olduğundan bu kanunun da makabline şamil olmaması lâzımgelir. Evet, mevzuatı kanuniyemiz büyük kumandan ve makamlara vatani müdafaa uğrunda bazı istisnâî salâhiyetler vermektedir. Fakat bu gün fevkalâde bir vaziyet karşısında ve içinde değiliz. İdaremiş de, idarelerin en mütekâmili olan cümhurî bir idaredir. Büyük Meclisin tasvibinden geçen her kanuna her makam ve her ferdin harfiyen ittiba etmesi lâzımgelir.

Asıl hayreti mucip olan nokta; bu lâyihanın üçüncü maddesinde : (Bu kanun neşri tarihinden muteberdir), deniyor. Madamki neşri tarihinden muteberdir, şimdiye kadar olan muamele de halen mevkii meriyette bulunan kanuna göre yapılmıştır. Binaenaleyh yarı yolda olan bu efendilerin haklarının selbi doğru değildir.

Orta ve muadili mekteplerden mezun olanlardan bu gün mevkii meriyette bulunan (1076) numaralı kanunun 3 üncü maddesi mucibince bundan altı buçuk ay evvel hazırlık kıtalarına sevk edilmiş ve hazırlık kıtası hizmetlerini ifa etmiş ve mayıs iptidasında Halıcı oğlu mektebine sevk edilmiştir. Bu efendiler oraya vardıkları zaman mektep müdürü: efendiler, siz yanlış geldiniz, orta mektep ve muadili mezunları ihtiyat zabiti olamayacaklar. Haydi geriye, istikamet kıtalarınız marş... demiştir. Bu gün bu efendiler kıtalarda yirmi gündür boş oturuyorlar. Bu lâyiha Millî Müdafaa encüminin teklifi ve hile kabul edilecek olursa bu efendiler (ki ekserisi muallim ve memurdur), memuriyet haklarından mahrum kalacaklar ve bu gün almakta oldukları maaşları kesilecektir. Hatta askerlik noktai nazarından sizin ihtiyat zabiti olmağa hakkınız yokmuş, yanlış getirilmişsiniz, haydi kıtaya denilen ve mevkii meriyette bulunan bir kanunun bahşettiği hukuktan mahrum etmek isteyen bir vekâlet olduğu gibi yarın Maliye vekâleti de hazırlık kıtasında bulunduğunuz zaman aldığınız paraları fuzulî almışsınız, çünkü ihtiyat zabiti olmağa hakkınız yokmuş, bu paraları geri vereceksiniz diyerek istirdada kalkışmayacak mıdır? Böyle bir vaziyet olursa ne olacaktır. Millî Müdafaa vekâleti teklifinde halen hazırlık kıtasında bulunan orta mektep ve muadili mezunlarının vaziyeti hukukiyeleri hakkında hiç bir kayıt koymamıştır. Binaenaleyh hiç bir kayıt koymamış olmasına nazaran onların hukukunun mahfuz olduğunu kanun cephesinden kabul ediyor demektir. Millî Müdafaa